

Skraćena metodologija za izračun ML.PD kreditne procjene

verzija sustava 4.3 (svibanj 2026.)

Kreditna procjena[1] izračunava se za obveznike predaje GFI-POD obrasca koji zadovoljavaju uvjete[2] za izračun kreditne procjene, na osnovi zadnjeg predanog godišnjeg financijskog izvještaja (primjerice, temeljem izvještaja za 2024. godinu računa se kreditna procjena za 2025. godinu, uvjetno i za dio 2026. do predaje novog GFI). Kreditna procjena na godišnjem nivou izračunava se sa stanjem 31. prosinca (GFI, status blokada te stečajnog i likvidacijskog postupka). Provjera se obavlja krajem svakog mjeseca te se procjena korigira u slučajevima promjena statusa blokade, stečaja i likvidacije.

Ekspertna korekcija kreditne procjene definirana je u sustavu i temelji se na unaprijed postavljenim pravilima. Provođi se za sve poduzetnike u slučaju pojave događaja promjene statusa blokade, nastanka stečajnog razloga, pokretanja predstečajnog, stečajnog ili likvidacijskog postupka. U slučaju nastupanja blokade primjenjuje se pravilo kojim se kreditna procjena automatski korigira za jedan razred niže od statistički izračunatog razreda (izuzev razreda C3, D1, D2 i D3 koji se ne korigiraju dodatno), na pr. iz A2 u A3, iz A3 u A4 itd.

Kreditna se procjena automatski korigira i u slučajevima kontinuirane blokade duže od 90 dana za materijalno značajan iznos, pokretanja postupka predstečajne nagodbe ili sličnog postupka, stečajnog ili likvidacijskog postupka (događaji stupanja u default). Uz navedene razloge, kreditna se procjena korigira i u skladu sa sljedećim ekspertnim pravilima:

1. *Kriterij prezaduženosti (stečajni razlog)*
2. *Iskazani gubitak — temeljni kapital (Stečajni zakon, Zakon o trgovačkim društvima)*
3. *Odnos u financiranju (negativni radni kapital)*
4. *Poslovni subjekt na listi poreznih dužnika*
5. *Nesposobnost za plaćanje — poslovni subjekt na listi neisplatitelja plaća (stečajni razlog)*
6. *Blokada računa poslovnog subjekta (ulazak u blokadu)*

Izračunata kreditna procjena vrijedi godinu dana odnosno do predaje novog godišnjeg financijskog izvještaja.

Rokovi za predaju izvještaja su:

- 30. travnja tekuće za prethodnu godinu — za statističke i druge potrebe;
- 30. lipnja tj. 6 mjeseci nakon završetka poslovne godine — za javnu objavu.

Aktualna kreditna procjena prikazuje se u osnovnom prikazu servisa info.BIZ / BONPLUS gdje je naveden i datum izračuna kreditne procjene. Klikom na strelicu u kutu kućice s aktualnom kreditnom procjenom otvaraju se detaljniji podaci druge razine gdje je prikazana kreditna procjena na godišnjem nivou izračunata na datum 31.12. i povijest godišnjih kreditnih procjena u proteklih 5 godina[3].

Ako nije bilo promjena tijekom godine (subjekt nije ušao u blokadu, stečaj ni likvidaciju), trenutna kreditna procjena koja se izračunava krajem svakog mjeseca odgovarat će godišnjoj kreditnoj procjeni izračunatoj na datum 31.12. prikazanom u podacima druge razine.

Za poduzetnike koji nemaju otvoren poslovni račun u Hrvatskoj, ne izračunava se kreditna procjena.

Kreditna procjena se ne izračunava ni ako nije predan GFI za aktualnu izvještajnu godinu (u propisnom roku), ako je predana Izjava o neaktivnosti, ako nisu dostupni podaci iz Registra insolventnosti, ako subjekt u važećem GFI-u nema iskazano minimalno 1.000 eura imovine i ukupnih prihoda, ako je subjekt u statusu 'najava brisanja' te ako prilikom predaje GFI-a subjekt ne poštuje računovodstveno načelo istinitosti (više godina iskazuje iste podatke u GFI-u).

Skala kreditne procjene (MSnova 4.3.18)

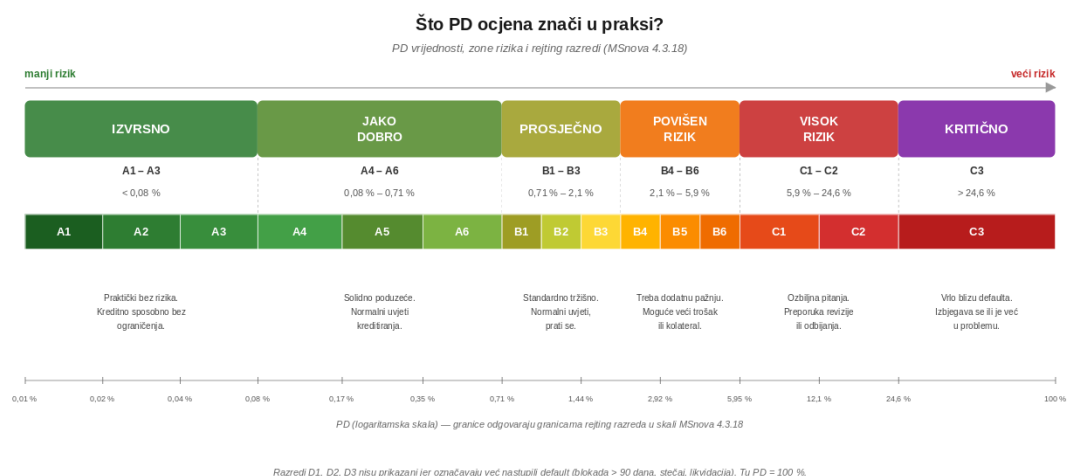
Nova skala MSnova 4.3.18 (u primjeni od svibnja 2026.) ima 18 razreda: 15 razreda za poduzetnike koji nisu u dugotrajnoj blokadi ili stečaju/likvidaciji (razredi A1 do C3), i 3 razreda za poduzetnike u statusu neispunjavanja obveza (razredi D1, D2 i D3).

Razred kreditne procjene 1 do 15 (A1 do C3) dodijelit će se poduzetnicima koji nisu u blokadi dužoj od 90 dana za materijalno značajne nepodmirene obveze, niti su u njoj bili u razdoblju od 6 mjeseci prije datuma izračuna kreditne procjene.

Za poduzetnike u dugotrajnoj blokadi, stečaju i likvidaciji dodjeljuju se posebni razredi 16, 17 i 18 (D1, D2, D3):

- D1 (16) — poduzetnici koji su na dan izračuna u blokadi dužoj od 90 dana s iznosom blokade većim od 250 EUR, ili su u zadnjih 6 mjeseci bili u takvoj blokadi;
- D2 (17) — poduzetnici nad kojima je pokrenut stečajni ili sličan postupak;
- D3 (18) — poduzetnici u postupku likvidacije.

Skala kreditne procjene za ML.PD sustav jedinstvena je za sve veličine poduzetnika i podložna je promjenama (model izračuna kreditne procjene se periodički testira, validira i kalibrira).

Slika 1. Skala kreditne procjene ML.PD – razdioba rizičnosti.

Master rejting skala MSnova 4.3.18
18 razreda — 15 rejtinga za poduzetnike koji nisu u defaultu + 3 razreda za default

Kat.	Rating	PD CLASS	Opis	PD min	PD mean	PD max
1	A1	Nizak 1	Zanemariva vjerojatnost zastoja	0,00%	0,01%	0,02%
2	A2	Nizak 2	Vrlo niska vjerojatnost zastoja	0,02%	0,03%	0,04%
3	A3	Nizak 3	Niska vjerojatnost zastoja	0,04%	0,04%	0,08%
4	A4	Nizak 4	Srednje niska vjerojatnost	0,08%	0,12%	0,17%
5	A5	Nizak 5	Blago povišena vjerojatnost	0,17%	0,17%	0,35%
6	A6	Nizak 6	Povišena vjerojatnost	0,35%	0,35%	0,71%
7	B1	Srednj 1	Nešto viša vjerojatnost	0,71%	0,72%	1,01%
8	B2	Srednj 2	Ispod prosječna vjerojatnost	1,01%	1,02%	1,44%
9	B3	Srednj 3	Prosječna vjerojatnost	1,44%	1,45%	2,05%
10	B4	Srednj 4	Blago iznad prosjeka	2,05%	2,07%	2,92%
11	B5	Srednj 5	Nadprosječna vjerojatnost	2,92%	2,95%	4,17%
12	B6	Srednj 6	Znatno povišena vjer.	4,17%	4,21%	5,95%
13	C1	Visok 1	Visoka vjerojatnost	5,95%	6,01%	12,09%
14	C2	Visok 2	Vrlo visoka vjerojatnost	12,09%	12,21%	24,59%
15	C3	Visok 3	Ekstremno visoka vjer.	24,59%	33,82%	99,99%
16	D1	Zastoj 1	Blokada > 90 dana	100,00%	100,00%	100,00%
17	D2	Zastoj 2	Stečaj / predstečaj	100,00%	100,00%	100,00%
18	D3	Zastoj 3	Likvidacija	100,00%	100,00%	100,00%

PD min i PD max definiraju granice razreda, PD mean je centralna vrijednost koja se koristi u kalibracijskim testovima razine razreda (Scale_HL, Scale_SH).

Slika 2. Razredi skale MSnova 4.3.18 s pripadajućim rasponom PD vrijednosti.

[1] Proizvodi i usluge koje nudi FINA nisu klasificirani kao ‘kreditni rejting’ kako je definirano Uredbom CRA (Uredba (EZ) br. 1060/2009). FINA nije registrirana kao bonitetna agencija i nije pod nadzorom Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta (ESMA). Proizvodi i usluge FINA-e ne bi se trebali smatrati ekvivalentima reguliranih kreditnih rejtinga i nisu namijenjeni za korištenje u regulatorne svrhe.

[2] Kreditna procjena može se izračunati za subjekte koji su u statusu ‘aktivan’ s vidljivom pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja i koji su uredno, u skladu sa pravnim okvirom i računovodstvenim načelima, predali godišnji financijski izvještaj (GFI-POD), imaju aktivan poslovni račun u banci i minimalno 1.000 eura imovine i prihoda prema predanom izvještaju.

[3] FINA je 21.07.2022. izračun kreditne procjene temeljene na logističkoj regresiji zamijenila novim sustavom kreditne procjene temeljenom na dubokom strojnom učenju (ML.PD). Od 29.10.2025. u primjeni su unaprijeđeni modeli s ograničenjima na monotonost funkcije rizika (v4.0), a od 18.05.2026. modeli verzije v4.3 s novom skalom MSnova 4.3.18. Zbog navedenih metodoloških promjena moguće su manje ili veće promjene PD-a i pripadajućeg razreda kreditne procjene poduzetnika.